

Plura reperies apud Angelicum Doctorem (1), quæ facile ex dictis solvuntur.

ARTICULUS III.

De tempore, quo anima rationalis creatur, et corpori infunditur.

Præexisten-
tialismus.

Sententia
Leibnitzi.

234. Duæ sunt de hac re præcipuæ sententiæ: prima tenens, animas, antequam corpori infundantur, creatas esse, initio nempe cum Deus cuncta creavit; quam doctrinam superius sub nomine *præexistentialis* exposuimus, et refutavimus. Cum *præexistentialis* sententia quamdam servat cognationem opinio Leibnitzi, quam Carolus Bonnetum quoque et alios docuisse et ipsemet fatetur, et retulimus in primo *Psychologiæ* volumine (2); eandemque tuiet Wolfius (3) alique Leibnitzi (4). Nimirum voluit nobilis ille scriptor animas omnes, quæ futuræ erant animæ humanæ, (sicut animæ corporum inferiorum) inde ab initio creatas, et corpusculis organicis inclusas exitisse in spermate protoparentis Adam, easque hunc semine transfudisse filiis ac nepotibus suis usque ad postremum hominem ope generationis (5). Et hoc pacto recte posse explicari propagationem peccati originalis. Cæterum existimavit animas huiusmodi, dum in seminibus delitescunt esse duntaxat sensitivas et ratione

(1) 1 p. quest. 90, art. 2 et 3.

(2) Vide *Psycholog.* vol. 1.um, num. 149, pag. 677.

(3) *Psycholog. rational.*, paragr. 704 seqq.

(4) Apud Roselli, *Summ. philos.*, tom. 5, quæst. 18, art. 2, num. 900 in ult. nota.

(5) «Je croirais que les âmes, qui seroient un jour âmes humaines, comme celle des autres espèces, ont été dans les semences et dans les ancêtres jusqu'à Adam, et ont existé par conséquent depuis le commencement des choses, et toujours dans une manière de corps organisé, en quoi il semble que le R. P. Mallebranche, M. Bayle, et quantité d'autres personnes très habiles soient de mon sentiment. Et cette doctrine est assez confirmée par les observations microscopiques de M. Leuwenhoek et d'autres bons observateurs». Leibnitzius, *Essai de Théologie sur la bonté de Dieu et la liberté de l'homme*, part. 1, num. 98. Cfr. Fredault, *Traité d'anthropologie*, pag. 364.

carentes, fieri autem singulas rationales, cum per actum generationis novos homines constituere incipiunt. (1). Doctrinam hanc quoad utramque partem renovasse nostris diebus videtur Antonius Rosmini; ea enim oppido supponitur in ejus propositione 34 decreto Congregationis S. et U. Inquisitionis (die 14 Decembris anni 1887) proscripta, ubi modum, quo Beatissima Virgo ab originali labe immunis servata est, temere falsissimeque explicavit (2). Rosminium vero animam humanam initio pure sensitivam esse voluisse, donec affulgeret idea entis, vidimus in præcedenti articulo.

Sententia vero communis et certa est animas tum creati a Deo cum corporibus successu temporis infundendæ sunt, et sic humani embryones animantur. Quod si tempus determinare vis, statim apparent plures opinioniones. Veteres enim sive philosophi, sive medici, ut omittamus antiquatam opinionem illorum, qui putabant animam humano corpori non infundi ante ortum, ideoque operationes vitales, quæ in embryone apparent, non procedere ab aliqua anima ipsius propria, sed vel ab anima matris, vel a virtute formativa, quæ

renovata
nostris diebus
ab Ant.
Rosmini.

Communis
et vera
sententia,
in qua tamen
dantur
varietates
circa tempus,
quo anima
corpori
infunditur.

(1) «Mais il me paraît encore convenable par plusieurs raisons qu'elles n'existent alors qu'en âmes sensibles ou animales douces de perception et de sentiment, et destituées de raison; et qu'elles sont demeurées dans cet état jusqu'au temps de la génération de l'homme à qui elles devaient appartenir, mais qu'alors elles ont reçu la raison, soit qu'il ait un moyen naturel d'élever une âme sensitive au degré d'âme raisonnable (ce que j'ai de la peine à concevoir), soit que Dieu ait donné la raison à cette âme par une opération particulière, ou, si vous voulez, par une espèce de transmigration. Leibnitz, *Essai de Theod.*, 1.er part. pag. 268.

(2) Ea sic se habet: «Ad preservandam B. V. Mariam a labe originis, satis erat, ut incorruptum maneret minimum semen in homine, neglectum forte ab ipso demone; e quo incorrupto semine de generatione in generationem transfuso, suo tempore oriretur Virgo Maria». Quæ propositio ad amissim desumpta est ex hisce Rosmini verbis: «Preservò l'Iddio dal peccato originale una donzella... alla quale preservazione dall'infezione originale bastava che rimanesse incorrotto un menomo seme nell'uomo, trascurato forse dal demonio stesso, dal quale seme incorrotto passato di generazione in generazione uscisse a suo tempo la Vergine». Rosmini, *Introduzione del Vangelo secondo Giovanni*, lez. 64, pag. 107.

est in semine (1) quæ doctrina contineri videtur in propositione 35 inter 65 damnatas ab Innocentio XI anno 1679 (2), communissime docebant post actum conceptionis germen nondum esse animatum, sed tantum virtute quadam formatrice præditum, a principio fecundante patris derivata, qua materia paulisper perficiatur, ac disponatur, ut rudem aliquam organizationem accipiat, unde subjectum aptum reddatur animæ recipiendæ, ac tum demum produci animam. Atque hoc ipsum non uno omnes modo explicabant, sed duobus pro varietate opinionum. Nam S. Thomas (3) cum Aristotele (4) docet, cum fœtus vel embryo sufficienter formatus est ad edenda opera vitæ, primum per virtutem, a patre semini impressam, educi de potentia materiæ animam pure vegetativam; deinde vero ubi embryo post majorem evolutionem formationemque dispositus est ad sentiendum, per eandem seminis virtutem educi animam sensitivam, quæ habet etiam virtutem vegetandi, pereunte priore anima pure vegetativa. Ac duæ istæ successivæ animarum educationes homini cum animalibus communes sunt; verum res ulterius progreditur in homine. Cum enim fœtus ultimo dispositus est ad accipiendum specificum esse hominis, Deus creat sola omnipotenti vi rationalem animam, quæ virtute pollet etiam sentiendi et vegetandi, eamque infundit, et unit materiæ, pereunte præcedenti anima, quæ pure sensitiva et vegetativa erat: et sic tandem existit homo. Unde hominis generatio non una simplex actio est, uno temporis momento peracta, sed series plurium generationum quarum aliæ sunt via ad aliam usque ad postremam: per primam enim existit embryo nondum vivens, vel animatum, natura tamen ordinatum ad constituendam speciem viventis; per alteram existit vivens pure vegetativum, quamvis nequeat collocari in ulla

(1) Vide S. Thom. 1 p. quæst. 118, art. 2, ad 2.um; card. Aguirre, disp. 82, sect. 1, num. 2.

(2) Ea sic se habet: «Videtur probabile, omnem fœtum (quamdiu in utero est) carere anima rationali, et tunc primum incipere eandem habere, cum paritur, ac consequenter dicendum erit in nullo abortu homicidium committi.»

(3) S. Thom. 1 p. quæst. 118, art. 2, ad 2.um; Cfr. *Contra Gent.*, lib. 2, cap. 85.

(4) *De generat. animal.* lib. 2, cap. 3.

Sententia
pocens plure
successive
animas
in hominis
generatione,

determinata specie plantarum; per alteram sensitivum, quod pariter non spectet ad ullam speciem bruti, quia non habet naturam fixam, sed ordinatam ad esse hominis; per ultimam demum resultat homo. Et singulas hasce generationes comitantur totidem corruptiones præcedentium specierum, secundum illud peripateticum axioma: *Generatio unius corruptio alterius* (1). Porro animatio fœtus virilis ex Aristotelis sententia dicebatur olim locum habere quadagesimo circiter die, octogesimo autem animatio feminei fœtus, quamvis alii aliter de hac re senserint. En celebrem sententiam Thomistarum, quam multi etiam nostrorum tuebantur, ut Suarez (2), Conimbricenses (3), Rubius (4), Suarez lusitanus (5), Sylvester Maurus (6) etc.; itemque medici plures veteres. Ex recentioribus autem eidem doctrinæ subscribitur PP. Liberatore et Cornoldi ac Rev. D. D. A. Farges et Barbedette (7).

Alii vero antiqui Doctores, nec pauci nec leves, rejecta ista diversarum in homine animarum successione, voluerunt, statim ac fœtus idoneus est ad eliciendas vitales operationes, animam rationalem, nulla alia præcedente inferioris ordinis, creari a Deo, et infundi, quamvis primo solum vegetativas ob imperfectiorem corpusculi organizationem, mox etiam sensitivas efficiat operationes, longe serius rationales. Hæc dicitur fuisse opinio Philoponi, Alberti Magni, Marsilii (8), Scoti (9), ac tenetur a multis Scotistis (10) et a pluribus

altera negans
hujusmodi
animarum
successionem.

(1) Vide *Cosmolog.*, num. 357, pag. 1205; num. 360, pag. 1215 seqq.

(2) *De anim.*, lib. 2, cap. 8; *de Incarnat.*, tom. 2, disp. 10, sect. 2.

(3) *De anim.*, lib. 2, cap. 1, quæst. 4.

(4) *De anim.*, lib. 2, cap. 3, *tract. de modo, quo anima informat corpus*, quæst. 7, num. 133.

(5) *De anim.*, tract. 1, disp. 1, sect. 8, paragr. 2.

(6) *Quæst. philos.* lib. 4, quæst. 25, ad 4.um

(7) *Philos. scholastica*, etc., tom. 2, *Psychol.*, lib. 3, cap. 3, art. 2, num. 219.

(8) Apud card. Tolet. (*de anim.*, lib. 2, quæst. 7, in respons. ad 1.^{am}, paragr. *Tertio respondeo*), Rub. (loc. cit.), Suarez (*de anim.* lib. 2, cap. 8, num. 4).

(9) *De rerum princ.*, num. 23, apud Dupasquier.

(10) Vide Mastrium (*de anim.*, disput. 1, quæst. 8, num. 8), Pontium (*de anim.*, disp. 7, num. 106), Dupasquier (*de anim.*, disp. 12,

nostrorum, in quibus sunt P. Compton (1), Petrus Hurtado (2), Theophilus Raynaudus (3), Dandinus (4), Franciscus Alphonsus Malpartidensis (5), Arriaga (6), Oviedo (7), De Benedictis (8), Semery (9), Rhodes (10) et Antonius Mayr (11); et probabilis videtur card. Toletus (12). Postrema hæc sententia jam communissima evasit inter recentiores Theologos ac Philosophos, paululum tamen immutata. Recentiores enim contendunt non solum nullam aliam animam præter rationalem informare humanum factum, in quo conveniunt cum ista veterum nobiliori cohorte, sed etiam eandem creati a Deo, et infundi in ipso primo conceptionis momento. Historiam hujus opinionis dedimus in primo *Psychologiæ* volumine, ubi generatim de tempore, quo germen cujusvis viventis animatur, disputatum est (13), quam proinde hic repetere non oportet.

Præsens enim controversia complementum illius est, ubi agebatur, utrum germen vel fœtus anima informetur in ipso temporis puncto, cum ex commixtione utriusque elementi vel principii, activi et passivi, adest vera et perfecta ovi fecundatio, an vero postea quando jam existit in germine aliqua organizatio. Nunc autem instaurata hæc ipsa controversia speciatim relate ad hominem, tractanda est quæstio de successiva existentia trium animarum in generatione hominis, quam ad hunc locum remisimus.

quest. 4, concl. 2), Frassen (*Physic.*, disp. 3, sect. 1, quest. 1, post concl. 4^a, *Quæres* 2.^a, *Dico* 2.^a).

- (1) *De anim.*, disp. 11, sect. 3, num. 2.
- (2) *De gener. et corrupt.*, disp. 2, sect. 8.
- (3) *De ortu infantis*, cap. 10, num. 48.
- (4) *De anim.*, lib. 2, comm. 13, digress. 8.
- (5) *De anim.*, disp. 2, sect. 3, num. 26.
- (6) *De anim.*, disput. 1, sect. 12.
- (7) *De anim.*, contr. 1, punct. 9, num. 6.
- (8) *Philosoph. peripat.*, tom. 3; *Physic.*, lib. 8, quest. 1, cap. 5, par. 3.
- (9) *Trienn. philosoph.*, tom. 3, *de anim.*, disp. 1, quest. 5, art. 1.
- (10) *Philosoph. peripat.*, lib. 2, disput. 15, quest. 2, sect. 4.
- (11) *Philosoph. peripat.*, pars. 4, num. 450.
- (12) *De anim.*, lib. 2, quest. 7, *Tertio respondeo*.
- (13) Vide *Psycholog.*, vol. 1.us, num. 151, pag. 687 seqq.

235. PROPOSITIO 1.^a Anima rationalis tunc creatur, quando corpori infundenda est: cum vero nullum solidum habeat fundamentum doctrina de successiva animarum plurium in humani embryonis formatione existentia, existimandum est animam rationalem infundi in ipso conceptionis momento.

Prima pars: *Anima rationalis tunc creatur, quando corpori infunditur*, non eget probatione; quia sequitur ex rejecta superioris animarum præexistentia.

Secunda pars: *Opinio de successiva plurium animarum in humani embryonis formatione existentia nullum habet solidum fundamentum.*

Prob. 1.º ex refutatione argumentorum, quibus solebant adversarii probare successivam trium animarum existentiam in humano embryone.

Præcipua hæc sunt: α) Non potest anima rationalis introduci in subjecto, quod non habet convenientem organizationem; est enim actus corporis physici *organici*, secundum alibi traditam et expositam definitionem. Atqui embryo initio conceptionis non habet convenientem organizationem ad recipiendam animam rationalem; tum enim non est, nisi massa informis inepta ullis edendis operationibus vitalibus, nisi forte nutritione aliqua, ac post aliquod tempus sensatione, quando nempe perfectior successit formatio. At subjectum solius capax nutritionis aut sensationis nondum est etiam idonea potentia ad recipiendam animam rationalem. Ergo necesse est dicere initio quidem, cum opera vegetationis inchoari potest in germine humano, produci animam vegetativam; mox cum ope nutritionis formatur sufficiens organizatio ad sentiendum, adesse animam sensitivam, ac tandem posterius rationalem. **Confirmatur**; nam in morte ideo anima decedit a corpore, quia hoc ad vitæ funciones homini consentaneas ineptum redditur (1).

Respondeo, conc. Major., neg. Minor. Ad probat. *conc. Major., dist.* Minor.: subjectum solius capax nutritionis, aut etiam sensationis, non est idonea potentia ad recipiendam

(1) Vide P. Liberatore, *Psycholog.*, num. 158.

Anima rationalis tunc creatur, quando corpori infundenda est. Opinio de successiva plurium animarum in humani embryonis formatione existentia caret solido fundamentum: solum argumentum

solvitur.

animam rationalem, nisi hæc simul virtute polleret vegetandi et sentiendi, *conc.*; si ejusmodi virtute polleat, ut vere pollere ostendimus, *neg.* Et *neg.* conseq. Ad Confirmationem similis esto responsio, *distinguendo* assertum. In morte ideo anima decedit a corpore, quia hoc ad omnes vitæ functionis, homini consentaneas, ineptum redditur, *conc.*; quia corpus ad rationales duntaxat et hominis exclusive proprias vitæ functiones ineptum redditur, *neg.* Nam vitæ functiones *hominis consentaneæ* non sunt solum rationales, sed etiam sensitivæ et vegetales; quod si præcarius adversarius operationum *hominis consentanearum* nomine solas indigitare velit rationales, assertio aperte falsa est, et experientiæ repugnans.

Itaque tota vis hujus argumenti, ut quidpiam probet, huic innititur principio, non esse subjectum, ad rationalem animam recipiendum idoneum, corpus illud, in quo nequeat illa *hic et nunc actu* efficere, nisi functiones nutritionis, vel etiam sensationis. Atqui hoc principium videtur admitti non posse: 1.º quia rationalis anima continet virtutem et perfectionem etiam animæ sensitivæ et vegetativæ. Ergo undenam probatur esse prorsus ineptum ad eam recipiendam subjectum, quod dispositum est ad recipiendum ex illa saltem actu perfectionem esse vegetativi, multoque magis si embryo præcise ex receptione actuali hujusmodi esse ope nutritionis paulisper formari, et perfici queat, donec reddatur aptum subjectum ad sentiendum, unde mox anima totam suam virtutem, etiam rationalem, exercere valeat? 2.º Si principium illud verum foret, humanus organismus non esset aptum rationalis animæ subjectum, donec eum assequeretur evolutionis gradum et perfectionem potentialium sensitivarum interiorum, ut posset illa actu etiam operationes intellectuales elicere. Atqui hoc absurdum est et contra commune omnium sensum, Omnes enim fatentur animam rationalem corpori multo ante infundi, quam intelligere, immo et perfectiores sensationes interiores, ac nominatim phantasæ, possit elicere: at admissio illo principio anima rationalis non esset infundenda usque ad septennium circiter, quare neque essent usque ad illam ætatem baptizandi infantes. 3.º Id ipsum manifeste apparet in morte hominis: suppono enim mortem

accidere animæ rationalis, quæ unice est in homine, a corporis separatione. Atqui, fatentibus omnibus, mors non accidit, quamdiu aliqua potest esse in corpore operatio vegetativi ordinis, quamvis nulla esse possit *actu* intellectio, immo forte nec sensitio. Ergo signum est non desinere esse sufficienter idoneum animæ rationalis subjectum, etiamsi actu non possit in eo exserere totam suam virtutem, ac nominatim intellectivam.

β) Aliud argumentum pro contraria sententia. Si germen aptum solum ad opus nutritionis foret idoneum rationalis animæ subjectum, etiam germen plantæ vel animalculi posset rationalem animam recipere; illud enim capax est nutritionis, cujus proinde exercendæ virtutem posset anima humana conferre sua informatione, æque ac quævis forma pure vegetalis, aut etiam belluina.

Respondeo 1.º, retorqueo argumentum. Si enim probatio quidpiam valeret, illud efficeretur, germen cujusvis plantæ vel animalis indiscriminatim informari posse anima cujusvis speciei, nam certum est animam cujuslibet plantæ vel animalis virtute pollere vegetandi.—Respondeo 2.º, *negando* assertum. Sicut enim ovulum ipsum seu principium passivum cujuslibet viventis non potest sæcundari, nisi principio activo ejusdem speciei, ita ovum jam sæcundatum seu fœtus vel embryo nequit accipere nisi animam unius determinatæ speciei, quamvis operationes vitales, quarum est actu capax embryo, sint ejusdem ordinis, puta vegetativi vel sensitivi, ac illæ, quas infinitæ aliæ aliarum specierum possunt elicere. Itaque humanus embryo, utpote procedens ab homine, habet naturalem ordinem, ut in humanum duntaxat organismum excrescat, adeoque humanæ duntaxat animæ capax est, etiam in eo ovulationis stadio, in quo solum vegetales aut sensitivas actu exercere valeat operationes.

γ) Tertium argumentum pro contraria sententia. Anima est actus corporis organici. Atqui in momento conceptionis nulla est in cellula embryonaria organizatio. Ergo.

Respondeo, *dist.* Major. Anima est actus corporis organici, saltem organizatione quadam rudiori ac radicali vel elementari, quæ actuata principio vitali sufficiat ad primas inchoandas operationes vitales, *conc.*; est actus corporis organici

2.um argu-
mentum

dissipatur.

3.um argu-
mentum

repellitur.

organizatione perfectiori et completa, *subdist.*; quando hæc detur, *conc.*; exclusive ita ut nequeat actuare, nisi materiam perfectius et completius organizatam, *neg.* Certum est enim operationes vitales nutritionis adesse in embryo ante perfectionem organismum. *Contradistinguo* Minor. In cellula embryonaria non est ulla organizatio completa et evoluta, *conc.*; non est organizatio radicalis vel elementaris, *neg.* Et *neg. conseq.*

Omnis cellula multiplice coalescit varietate partium (1), et est radix et elementum organizationis, ideoque statim ac cellula informetur anima, quamvis nondum adsit completior et perfectior organizatio, adest tamen radicalis et rudior quedam organizatio, in varietate partium sita, unde, docentibus Physiologis, statim a fecundatione foetus inchoatur operosissima organismi fabrica, et artificiosa diversorum organorum exstructio, quæ vitali modo ope nutritionis peragitur. Ex quo Physiologorum dogmate solet etiam probari existentia peculiaris principii vitæ seu animæ in omni vivente (2). Quare ut noverimus, quanta requiratur in materia *organizatio*, ut animam recipiat, ideoque, cum anima definitur actus corporis *organici*, quisnam gradus organizationis intelligendus sit; non est a priori procedendum, nec judicari vere potest ex sola notitia histologica et physiologica, quam veteres Scholastici habere poterant. Principium ad recte de hisce rebus judicandum, opinor, est hoc: Operationes vitales nutritionis requirunt jam præviam in subjecto animam. Atqui operationes vitales adsunt in cellula embryonaria ante perfectiorem organizationem. Ergo anima non necessario et essentialiter requirit initio in materia vel subjecto, nisi rudiores et elementarem organizationem, ac definitio ejus satis salvatur, si sit actus corporis, saltem hoc pacto organizati.

δ) *Quartum argumentum. In Levitico* puerperæ purificari jubentur quadragesimo die, si masculum peperissent, sin autem feminam, octogesimo. Ergo causa hujus legis ea fuit, quod corpusculum maris quadragesimo circiter, feminae autem octogesimo formaretur, ac rationalem animam reciperet.

(1) Vide *Psycholog.* vol. 1, num. 7, pag. 5.

(2) Vide omnino *Psycholog.* vol. 1.um, num. 17, pag. 61.

Respondeo, neg. conseq., quam visita quidam existimaverint. Vide Alapide et alios interpretes in prædictum *Levitici* locum, et nota communem jam esse Theologorum sententiam, decernentium foetus omnes abortivos semper esse baptizandos sub conditione, si vivant: quod supponit saltem probabile communiter judicari a Theologis animam rationalem inde ab initio corpori infundi.

Adducuntur etiam a quibusdam canones, in quibus edicitur non esse homicidam, qui occidit foetum nondum animatum, eumque non prius animari, quam formetur (1). Verum hæc rem non evincunt, sed solum probant opinionem olim communissime vigentem.

Quædam alia, quæ in patrocinium contrariæ sententiæ adduci possent, alibi disoluta reliquimus (2).

Prob. 2.^a propositio positive. Non sunt multiplicanda entia sine necessitate. Atqui nulla est necessitas ponendi plures successive animas in foetu, sed sufficit sola rationalis anima, quæ in ipso puncto conceptionis infundatur, ad omnia phænomena explicanda, ut jam satis constat ex solutione contrariorum rationum. Ergo donec certiora producantur argumenta, una tantum anima rationalis in homine admitenda est.

Tertia pars: Anima rationalis infunditur in ipso conceptionis passivæ momento. Probatum simili modo, quo in primo *Psychologiæ* volumine generatim ostensum est, omne cujusvis viventis ovum perfecte fecundatum illico anima informari. Ex communi Physiologorum consensu statim, ac ope spermatizoidum humanum ovum seu principium passivum fecundatum est, opus fabricationis organismi nutritione inchoatur (3), in qua proinde opera præsentia et virtus principii vitalis immanentis seu animæ in foetu vel embryo agnoscenda est (4). Atqui ostensum est nullam aliam animam in

(1) Vide *Caus.* 32, quæst. 2.

(2) Vide *Psycholog.* vol. 1.um, num. 151, pag. 68; num. 153, pag. 69.

(3) Vide Fredault (*Traité d' Anthropologie*, pag. 720), Cazeau (in orat. habita 10 Februarii 1852; apud clar. et Rev. Dom. Esbach, *Disputationes philosophico-theologicae*, pag. 161. 162. Parisiis 1854.)

(4) Vide *Psycholog.* vol. 1.um, num. 152, 691-693.

enervatur.

Anima rationalis infundi dicenda est in ipso passivæ conceptionis momento.

humano embryone præcedere ante infusionem animæ rationalis. Ergo hanc inde ab initio conceptionis passivæ infundi fœtui existimandum est, nempe cum ovum, recepto activi principii influxu, de facto fecundatur.

236. PROPOSITIO 2.^a Commentum Leibnitzii de animabus humanis initio mundi creatis et inclusis in seminalibus corpusculis, quod nuper Rosminius renovasse videtur, multis capitibus rejiciendus est.

Leibnitzianum
commentum
de animabus
initio mundi
creatis et
inclusis in
corpusculis
seminibus
rejiciendum est.

Prob. 1.º quia gratis confictum est, et fundamentum ejus desumptum videtur ex illa Platoniorum sententia, qui dixerunt, quod anima intellectiva habet corpus incorruptibile sibi naturaliter unitum, a quo nunquam separatur, et eo mediante unitur corpori hominis corruptibili (1). Ex quo illud illico videtur consequi, unionem animæ rationalis cum hoc corruptibili et sensibili corpore, non esse immediatam, sed mediatam, medio nempe illo corpusculo, factam, in quo illa inde a sui creatione inclusa inseparabiliter fuit. Quod profecto repugnat doctrinæ a Pio IX in literis ad Archiepiscopum Coloniensem traditæ, prout in primo articulo sequentis capituli videndum erit. 2.º Opinio hæc premitur iis incommodis, quæ notavimus in systemate involuionis germinum (*embôitement des germes*) (2), ac nominatim hoc, quod corpus Adami debuisset esse incredibilis magnitudinis, ut tot in se caperet corpuscula organica animabus informata, quod futuri essent homines usque ad consummationem sæculorum. 3.º Præterea in Leibnitziano systemate generatio hominis et mors explicandæ sunt contra communem omnium sensum, secundum quem generatio consistit in junctioe animæ cum corpore. Atqui secundum Leibnitzium id, quod nos generationem dicimus animalis, nihil aliud est, quam transformatio et augmentatio quædam. 4.º Unde «parentes, quemadmodum scite observat P. Salvator Maria Roselli, nihil aliud efficerent, quam occasionem præbere, ut eadem corpuscula organica evolverentur; et minus præstarent, quam coloni, qui adhibito fimo arbores fovent. Quam pernicioza hæc sint,

(1) S. Thom. 1 p. quæst. 76, art. 7.
(2) Vide *Psycholog.* vol. 1.um, num. 149, pag. 677.

quisque videt; non enim tollunt duntaxat veritatem humanarum generationum, sed veritatem Maternitatis Deiparæ, quæ revera Christum non concepisset, sed effecisset tantum, ut ejus corpusculum evolveretur, non formaretur» (1). 5.º E converso mors hominis in eodem systemate non est vera, sed apparens solummodo. Anima enim nunquam separatur a primævo illo corpusculo organico, cui affixa initio fuerat, sed tantum relinquit carnem, quam post generationem parentum ope nutritionis acquisierat. Atqui communis omnium, et Theologorum et Philosophorum, doctorum et rudium, hæc vox est, mortem in dissolutione unionis animæ ab omni corpore sitam esse. 6.º Quod vero longe gravius est et hæreticum. Christus non vere mortuus esset, sed specie tenus; nec proinde proprie resurrexit, nec proprie dari poterit resurrectio mortuorum, quam tenet catholicum dogma. 7.º Quis porro non rejiciat gratuitam illam *transcreationem*, vel cujuscumque tandem generis transformationem substantialem et specificam, qua humanæ animæ, quæ primo sensitivæ tantum erant, in actu generationis evadunt rationales? Id in præcedenti articulo reprobavimus in Rosminiano traducianismo, et ipsemet Leibnitzius tandem ejuravit (2). Omitto alia, quæ fuse urget laudatus P. Salvator Maria Roselli e sacro Prædicatorum Ordine (3), quia ipsemet Leibnitzius (4) Pfaffio quondam professus est, hanc suam opinionem ludum potius ingenii fuisse; quamquam mirandum merito quispiam existimaverit, virum gravem in re tanti momenti ludis et commentis delectari potuisse, quæ discipuli ejus postea instar veritatum serio propugnarent.

Dices, «hodie pro certo atque explorato habetur, fœtum in utero materno non generari ex massa seminis rudis atque

(1) Roselli, *Summ. philos.*, tom. 5, quæst. 18, art. 2, num. 960, pag. 388, not. 7.^a Matriti, 1788.

(2) In *Actis Erud.*, ann. 1705, ubi fatetur «melius fore, ut etiam singularis hæc Dei operatio excludatur; eam autem in rem dici posse, in ingenti animarum animatorumque corpusculorum numero illes animas, quæ aliquando humana futeræ, et ut tales prævisæ sint, jam quoque ratione donatas fuissent». Apud Roselli, loc. cit., pag. 389, not. 4.

(3) Loc. cit., num. 909 seqq.

(4) Apud Cardin. Gerdil, *Introduct. ad Stud. Relig.*